

A.J. van den Berg

R. van Delden

H.J. Snijders

ARBITRAGE RECHT

Tweede druk

W.E.J. Tjeenk Willink Zwolle

ARBITRAGERECHT

DOOR

Mr. A.J. van den Berg

Prof.mr. R. van Delden

Prof.mr. H.J. Snijders

TWEEDE DRUK

W.E.J. Tjeenk Willink Zwolle

1992

INHOUDSOPGAVE

AFKORTINGEN	XV
VERKORT GECITEERDE LITERATUUR	XVII
1 INLEIDING	1
1.1 Geschiedenis	1
1.2 Omschrijving arbitrage; parallel met overheidsrechtspraak	2
1.3 Soorten arbitrages	5
1.4 Stelsel van de wet	6
1.5 Toepasselijkheid en hiërarchie van Nederlands arbitraal procesrecht	7
1.6 Indeling van dit boek	9
2 ARBITRAGE TEN OPZICHTE VAN OVERHEIDS-RECHTSPRAAK	11
2.1 Inleiding	11
2.2 Verschillen in staatsinvloed	11
2.3 Verschillen in hoofdbeginselen van procesrecht	13
2.3.1 Belang, sancties	13
2.3.2 Hoofdbeginsel van behoorlijk gedrag	14
2.3.3 Ministerieplicht	15
2.3.4 Hoor en wederhoor	16
2.3.5 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid	17
2.3.6 Eenvoud	18
2.3.7 Openbaarheid	20
2.3.8 Motivering	20
2.3.9 Redelijke termijn	22
2.3.10 Partij-autonomie	23
2.3.11 Overige hoofdbeginselen	24
2.4 Voor- en nadelen van arbitrage ten opzichte van overheidsrechtspraak	26
3 ARBITRAGE TEN OPZICHTE VAN BINDEND ADVIES	29
3.1 Inleiding	29

INHOUDSOPGAVE

3.2	Wat is overeengekomen? Arbitrage of bindend advies?	30
3.3	Verschillen in hoofdbeginselen	31
3.3.1	Belang, sancties	31
3.3.2	Hoofdbeginsel van behoorlijk gedrag	32
3.3.3	Overige hoofdbeginselen, conclusie	34
3.4	Voor- en nadelen van arbitrages ten opzichte van bindend advies	35
4	ARBITRAGE IN NEDERLAND, VOORSCHRIFTEN VAN ESSENTIËLE AARD	
4.1	Overeenkomst als grondslag	37
4.2	Aard van de overeenkomst tot arbitrage	38
4.3	De overeenkomst met arbiters	39
4.4	Beperking van het terrein waarop arbitrage mogelijk is	39
4.5	Uitbreiding van het arbitrageterrein	40
4.6	Partijen bij een arbitrage	41
4.7	Arbiters	41
4.8	Nadere bepalingen omtrent de overeenkomst tot arbitrage	42
4.8.1	Hoe en wanneer een overeenkomst tot arbitrage tot stand kan komen	42
4.8.2	Arbitraal beding	42
4.8.3	Compromis	44
4.8.4	Arbitraal beding in statuten en reglementen	45
4.8.5	Arbitragereglement	45
4.9	Oneven aantal arbiters	46
4.10	Bevoorrechte positie van één der partijen bij de benoeming van arbiters ongeoorloofd	46
4.11	Strikte toepassing van de algemene bepalingen en strikt bewijs	48
4.12	Arbitrage en de competentie van de gewone rechter	48
5	BENOEMING, WRAKING, ONTHEFFING EN BEËINDIGING VAN DE OPDRACHT VAN ARBITERS	
5.1	Benoeming van arbiters	51
5.2	Wettelijke regeling van de benoeming van arbiters	52
5.3	Wraking	54
5.3.1	Wraking van arbiters	54
5.3.2	Wraking toegevoegde secretaris	55
5.3.3	Beperkingen van de wrakingsmogelijkheid	55
5.3.4	Disclosure	56
5.3.5	Wijze van wraking	56
5.3.6	Partijregelingen omtrent wraking	57
5.3.7	Beslissing president onherroepelijk	57
5.3.8	Verlenging termijnen	57

age of bindend advies?	30	5.3.9 Benoeming vervangende arbiters na wraking	58
	31	5.3.10 Schorsing geding tijdens vervanging	58
	31	5.4 Ontheffing	58
oorlijk gedrag	32	5.4.1 Ontheffing van een arbiter op eigen verzoek	58
n, conclusie	34	5.4.2 Ontheffing van een arbiter door partijen gezamenlijk	59
ten opzichte van bindend	35	5.4.3 Ontheffing van een arbiter op verzoek van één der partijen	59
		5.4.4 Benoeming vervangende arbiters na ontheffing of na overlijden	60
VOORSCHRIFTEN VAN	37	5.4.5 Schorsing geding tijdens vervanging	60
	37	5.5 Beëindiging van de opdracht van het scheidsgerecht	61
rbitrage	38	5.5.1 Beëindiging door partijen	61
	39	5.5.2 Beëindiging door president rechtbank	62
op arbitrage mogelijk is	39	5.6 Overlijden van partijen	62
rein	40	5.7 Overlijden van arbiters	63
	41	5.8 Benoeming/wraking van arbiters en toegevoegde secretarissen indien geen plaats van arbitrage is aangewezen	63
	41		
vereenkomst tot arbitrage	42		
vereenkomst tot arbitrage tot	42	6 BEHANDELING VAN HET GESCHIL, WIJZE VAN PROCEDEREN	65
	42	6.1 Het aanhangig maken van een geschil	65
	44	6.2 De loop van het geding	67
ten en reglementen	45	6.3 De plaats van arbitrage en van de uitspraak	67
	45	6.4 Persoonlijke verschijning en vertegenwoordiging	68
	46	6.5 Gelijkheid van partijen. Audi et alteram partem	69
r partijen bij de benoeming	46	6.6 Zitting	69
	46	6.7 Verhoor van getuigen en deskundigen	69
ne bepalingen en strikt bewijs	48	6.8 Overlegging van stukken	70
i de gewone rechter	48	6.9 Bewijsmiddelen en bewijswaardering	70
		6.10 De gebruikelijke gang van zaken	71
HEFFING EN		6.10.1 Schriftelijke behandeling	71
CHT VAN ARBITERS	51	6.10.2 Zitting van de arbiters	72
	51	6.11 Complicaties en incidenten	73
eming van arbiters	52	6.11.1 Verstek en quasi verstek	73
	54	6.11.2 Het getuigenverhoor	75
	54	6.11.3 Het deskundigenbericht	77
retaris	55	6.11.4 Deskundigenrapporten (bindende adviezen) en kwaliteitsarbitrage	78
kingsmogelijkheid	55	6.11.5 Comparities van partijen	79
	56	6.11.6 Inlichtingen over buitenlands recht	80
	56	6.11.7 Voeging, tussenkomst en vrijwaring	81
wraking	57	6.11.8 Samenvoeging van arbitrale gedingen	83
roepelijk	57	6.12 Filière- of stringarbitrages en cirkelarbitrages	86
	57		

INHOUDSOPGAVE

6.13	Kwaliteitsarbitrages	88
6.14	Het tijdstip van vonnis wijzen	88
7	ARBITRAAL VONNIS	91
7.1	Uitspraak	91
7.2	Tussenvonnis, gedeeltelijk eindvonnis, laatste eindvonnis, geheel eindvonnis	91
7.3	Arbitraal hoger beroep	93
7.4	Arbitraal kort geding	94
7.5	Bevoegdheid/onbevoegdheid	96
7.5.1	Competentie-competentie	96
7.5.2	Beroep op onbevoegdheid voor alle weren	97
7.5.3	Enkele bevoegdverklaring in een tussenvonnis	98
7.5.4	Onbevoegdverklaring	99
7.6	Séparabilité – L'autonomie de la clause compromissoire	101
7.7	Wijze van recht doen	103
7.7.1	Regelen des rechts en goede mannen naar billijkheid	103
7.7.2	Hoever mag een goede man naar billijkheid gaan?	104
7.7.3	Internationaal privaatrecht	108
7.7.4	Lex Mercatoria	109
7.7.5	Handelsgebruiken	110
7.8	Uitvoerbaarheid bij voorraad	110
7.9	Dwangsommen	111
7.10	Beslissing	111
7.11	Schriftelijk vonnis en ondertekening	112
7.12	Formele eisen en motivering	113
7.13	Nederlegging van het originele vonnis en toezending aan partijen van afschriften	113
7.14	Einde opdracht	114
7.15	Gezag van gewijsde	115
7.16	Correctie of rectificatie van het arbitrale vonnis	115
7.17	Aanvullend vonnis	117
7.18	Arbitraal vonnis houdende een vergelijk tussen partijen	118
7.19	Arbitragekosten	119
8	OVERHEIDSPROCEDURES NAAR AANLEIDING VAN ARBITRAAL VONNIS	
8.1	Overzicht	123
8.2	Exequatur-procedure	123
8.2.1	Inleiding	124
8.2.2	Procesgang en competentie	124
8.2.3	Gronden voor exequatur	126
8.2.4	Rechtsmiddelen	127
		128

INHOUDSOPGAVE

	88	8.3 Vernietigingsprocedure	129
	88	8.3.1 Inleiding	129
	91	8.3.2 Procesgang en competentie	130
	91	8.3.3 Gronden voor vernietiging	132
laatste eindvonnis,	91	8.3.4 Rechtsmiddelen	135
	93	8.3.5 Gevolgen van vernietiging	136
	94	8.4 Request-civielprocedure	136
	96	8.4.1 Inleiding, gronden voor request civiel	136
	96	8.4.2 Procesgang en competentie, rechtsmiddelen, gevolgen van vernietiging	137
er alle weren	97	8.5 Samenloop	138
en tussenvonnis	98		
	99	9 INTERNATIONALE ARBITRAGE	141
compromissoire	101	9.1 Inleiding	141
	103	9.2 Voor- en nadelen van internationale arbitrage	144
annen naar billijkheid	103	9.3 Juridische aspecten van internationale arbitrage	146
ar billijkheid gaan?	104	9.3.1 Arbitrage-overeenkomst	147
	108	9.3.2 Arbitragereglement	147
	109	9.3.3 Toepasselijk arbitragerecht	148
	110	9.3.4 Internationale arbitrageverdragen	151
	110	a. Het Protocol van Genève van 1923	151
	111	b. Het Verdrag van New York van 1958	151
	111	c. Het Europees Verdrag terzake van Internationale Handelsarbitrage, Genève, 1961	152
	112	d. Het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, Washington, 1965	152
en toezending aan	113	e. Het Verdrag betreffende de beslechting door arbitrage van privaatrechtelijke geschillen resulte- rende uit economische, wetenschappelijke en tech- nische samenwerking, Moskou, 1972	153
	114	f. Het Inter-Amerikaanse Verdrag inzake internatio- nale handelsarbitrage, Panama, 1975	154
vonnis	115	g. Bilaterale verdragen	154
	117	9.4 Internationale arbitragereglementen en -instituten	154
tussen partijen	118	9.4.1 Internationale Kamer van Koophandel (ICC)	155
	119	9.4.2 London Court of International Arbitration (LCIA)	158
INLEIDING VAN	123	9.4.3 American Arbitration Association (AAA)	158
	123	9.4.4 Stockholm Chamber of Commerce	159
	124	9.4.5 Euro-Arab Chambers of Commerce	159
	124	9.4.6 UNCITRAL arbitragereglement	159
	126	9.4.7 International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID)	161
	127		
	128		

INHOUDSOPGAVE

9.4.8	Arbitrage-instituten in voormalige COMECON-landen	161
9.4.9	Nederlands Arbitrage Instituut (NAI)	161
9.4.10	Commodity Trade Associations	162
9.4.11	Maritime arbitrage	163
9.5	Benoeming van arbiters	163
9.6	Procedurele aspecten van internationale arbitrage	165
9.7	International Council for Commercial Arbitration (ICCA)	168
9.8	Literatuur betreffende internationale arbitrage	168
10	ARBITRAGE BUITEN NEDERLAND (TWEEDE TITEL)	171
10.1	Inleiding	171
10.2	Overeenkomst tot arbitrage buiten Nederland (art. 1074)	172
10.2.1	Onbevoegdheid Nederlandse rechter (eerste lid)	172
10.2.2	Conservatoire maatregelen en kort geding (tweede lid)	176
10.3	Erkenning en tenuitvoerlegging van een buitenlands arbitraal vonnis onder toepassing van een verdrag (art. 1075)	177
10.3.1	Het Verdrag van New York van 1958	177
10.3.2	Bilaterale verdragen	187
10.3.3	De art. 985-990 Rv	188
10.4	Erkenning en tenuitvoerlegging van een buitenlands arbitraal vonnis zonder dat een verdrag van toepassing is (art. 1076)	190
10.4.1	Inleiding	190
10.4.2	Voorwaarden te voldoen door verzoeker	192
10.4.3	Gronden voor weigering van tenuitvoerlegging	192
10.4.4	De art. 985-990 Rv	200
11	SLOT-, OVERGANGS- EN ALGEMENE BEPALINGEN	203
11.1	Slotbepalingen	203
11.2	Overgangsbepalingen en algemene bepalingen	206
BIJLAGEN		
A	Wetstekst met aanduiding van plaats van behandeling	211
B	NAI-Reglement	233
C	Statuten Raad van Arbitrage voor de Bouwbedrijven in Nederland (Afdeling berechting van geschillen)	259
D	NOFOTA - Rules for arbitration	279
E	Tekst van het Verdrag van New York 1958	288
TREFWOORDENREGISTER		297
ARTIKELNREGISTER		304